

Nr 251.

Godkänd av första kammaren den 28 maj 1932.

Godkänd av andra kammaren den 27 maj 1932.

Riksdagens skrivelse till fullmäktige i riksgäldskontoret i anledning av väckt motion om införande av omröstningsapparat för voteringar i riksdagens kamrar.

(Konstitutionsutskottets utlåtande nr 29.)

Till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

I en inom riksdagen väckt motion, II: 429, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att införa omröstningsapparat för voteringar samt att konstitutionsutskottet måtte föranstalta om nödig utredning och formulera erforderliga författningsändringar härför.

Till stöd för denna hemställan har i motionen anförts:

»Till fördel för riksdagsarbetet vore det — efter allt att döma — om röst-räkning med namnupprop bleve ersatt med omröstning medelst apparat. En onödig tidsutdräkt, som gör sig mest kännbar, då mot slutet av riksdagen ärendena anhopas och plena bliva långvariga, skulle därigenom förekommas. Upprensingsförfarandet, som oftast tillämpas vid votering, går visserligen fort, såsom kommittén för utredning angående riksdagens arbetsformer framhåller (s. 138), varför denna funnit, att något större behov av elektrisk voteringsmaskin knappast kan anses föreligga, och ej heller funnit tillräckliga skäl till att framställa något förslag i denna detalj. Uppenbart är emellertid, att rösträkningen vid varje beslut så att säga ligger till hands såsom det enda fullt klara sättet för ett avgörande, och fråga är, om icke dess användande i ej ringa mån motverkas av den nuvarande rösträkningens omständlighet. Och med den försiktighet, varmed upprensingsförfarandet handhaves av presidiet, och med den möjlighet, varje kammarledamot har att där-efter begära rösträkning, torde man likväl principiellt — med hänsyn till vikten av riksdagens beslut — ha skäl att önska ett underlättande av röst-räkningsförfarandet.

I finska riksdagen användes, som bekant, elektrisk omröstningsapparat. Bestämmelserna angående omröstningen där igenfinnas i Arbetsordningen för riksdagen § 45: »Omröstning verkställes medelst omröstningsapparat eller, därest talmannen i något fall så bestämmer, genom uppstigning» etc. — Vo-

teringsmaskinen är utförd av telefonaktiebolaget L. M. Ericsson och avsedd för sluten omröstning och för 199 riksdagsmän. Den varje riksdagsman tillhöriga anordningen består av två tryckknappar, en märkt med »ja» och en med »nej», monterade i fördjupningar i pulpeten och med en signallampa mellan dem, vilken tändes till tecken på att rösten »gått fram». Genom tryckning på båda knapparna nedlägges rösten. Talmannen har en manöverapparat, som dirigerar omröstningen. På väggen vid talmannens plats är anbragt en ljus-tablå, på vilken röstresultatet framträder i lysande skrift, därvid icke allenast ja- och nej-röster, utan även blanka röster och icke röstande platser angivas.

Denna voteringsmaskin — om vilken utförlig beskrivning föreligger i tryck — kan förses med anordningar för öppen omröstning, protokollföring av resultat, den förseglade sedelns utväljande m. m.

Den finske statsministern Tanner har i en intervju betecknat den av finska riksdagen använda maskinella voteringsanordningen såsom helt enkelt storartad.

I fall en motsvarande anordning godtages för den svenska riksdagen, erfordras författningsändringar, som möjliggöra dess användning; och det torde få överlätas åt utskottets sakkunskap att utforma dessa. Bestämmelser angående ifrågavarande omröstningssätt torde liksom i den finska riksdagens arbetsordning bära åtföljas av supplementära dylika, avseende t. ex. det undantagsfall, att apparaten icke kan användas, då rösträkning med namnupprop torde träda i stället. — Det är givetvis bäst, att utskottet också föranstaltar om ärendets utredning i övrigt.»

Omröstning inom riksdagen skall enligt stadgande i 60 § riksdagsordningen ske öppet. De närmare reglerna för den öppna omröstningen hava införts i § 11 i Reglementariska föreskrifter för riksdagen. Det i denna § 11 stadgade upprensingsförfarandet torde vara ändamålsenligt för att snabbt kunna utröna, för vilket av framställda förslag röstövertikt föreligger. Ofta torde emellertid inträffa att skillnaden i röstetal för olika förslag torde vara så ringa, att tvekan måste råda om omröstningens resultat. I dessa fall bör röst-räkning efter upprop ske. På sätt motionärerna framhålla skulle detta röst-räkningsförfarande avsevärt underlättas och stor tidsbesparing ernås genom begagnande av voteringsapparat. De fördelar, som skulle uppnås genom införande av voteringsapparat, finner riksdagen därför så stora, att en utredning om möjligheterna härför bör företagas. Riksdagen anser dock upprensingsförfarandet förenat med sådana fördelar, att detta bör bibehållas och voteringsapparat således endast begagnas, då rösträkning skall äga rum.

På grund av vad sålunda anförts uppdrager riksdagen åt fullmäktige i riksgäldskontoret att verkställa utredning rörande möjligheterna och kostnaderna för ett införande av voteringsapparat i riksdagens kamrar.

Stockholm den 28 maj 1932.